

Το στρες ως παράγοντας κινδύνου για περιοδοντικά νοσήματα: Ανασκόπηση

Stress as a risk factor for periodontal diseases - An Overview

Περίληψη

Σκοπός: Στο άρθρο αυτό γίνεται ανασκόπηση της τρέχουσας βιβλιογραφίας, που σχετίζεται με το στρες ως παράγοντα κινδύνου για τα περιοδοντικά νοσήματα.

Μεθοδολογία: Πραγματοποιήθηκε έρευνα της βιβλιογραφίας σε έγκυρους διαδικτυακούς τόπους και στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων PubMed και OvidSP. Η έρευνα της βιβλιογραφίας περιορίστηκε σε μελέτες και ανασκοπήσεις σε ανθρώπους, οι οποίες δημοσιεύτηκαν στα αγγλικά κατά την περίοδο από 01.01.1996 ως 30.04.2013.

Αποτελέσματα: Το συναισθηματικό στρες, που μπορεί να προκληθεί από οικογενειακές, επαγγελματικές ή οικονομικές εντάσεις, αποτελεί παράγοντα κινδύνου για την περιοδοντίτιδα και την εξέλιξή της. Επίσης, οι στρατηγικές αντιμετώπισης του στρες επηρεάζουν την εξέλιξη της περιοδοντικής νόσου.

Συμπεράσματα: Η πρόσφατη βιβλιογραφία υποστηρίζει τη συσχέτιση του συναισθηματικού στρες και της βαρύτητας της περιοδοντίτιδας. Δύο μοντέλα προτείνονται γι' αυτήν την συσχέτιση. Πρώτον, το στρες δρα μέσω της ενεργοποίησης του άξονα υποθαλάμου-υπόφυσης-επινεφριδίων (ΥΥΕ) με αποτέλεσμα την αυξανόμενη έκκριση κορτιζόλης. Τα γλυκοκορτικοειδή, συμπεριλαμβανομένης της κορτιζόλης (το πρωτογενές γλυκο-κορτικοειδές) ασκούν καταστολή της φλεγμονώδους και ανοσολογικής απάντησης μέσω ιδιαίτερα εξειδικευμένων μηχανισμών σε πολλαπλά επίπεδα. Δεύτερον, το στρες συμβάλλει στην τροποποίηση της συμπεριφοράς και υιοθέτηση επιβλαβών συνηθειών που σχετίζονται με την παραμέληση της στοματικής υγιεινής, το κάπνισμα, την κακή/φτωχή διατροφή, σωματική αδράνεια και τη χρήση φαρμάκων/ηρεμιστικών/ναρκωτικών.

Είναι απαραίτητες περαιτέρω μελέτες που θα αξιολογούν την επίδραση του συναισθηματικού στρες στην εξέλιξη της περιοδοντίτιδας και θα χρησιμοποιούν τυποποιημένα τεστ μέτρησης του στρες. Επίσης είναι επιθυμητές μελέτες παρέμβασης, που θα προάγουν την υποστηρικτική επίδραση της ψυχολογικής παρέμβασης στην περιοδοντική θεραπεία.

Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα 2011-2012, 22:75-95

Λέξεις κλειδιά: στρες, αντιμετώπιση του στρες, περιοδοντίτιδα, περιοδοντική νόσος, περιοδοντικά νοσήματα

Ambrositsch Gert¹, Wimmer Gernot², Karapetsa Δήμητρα³, Καμμά Ιωάννα⁴

¹ Dr. med. dent. Department of Prosthodontics, School of Dentistry, Medical University Graz, Austria, gert.ambrositsch@medunigraz.at

² Sen.-Scientist Priv.-Doz. Dr.med.univ, Division of Prosthodontics, Restorative Dentistry, Periodontology and Implantology, Medical University Graz, Austria, gernot.wimmer@inode.at

³ DDS, Master CBS in Periodontology, University Paris 7, France, Clinical Research Investigator, University Hospital of Pisa, Italy, dimitrakarapetsa@hotmail.com

⁴ Οδοντίατρος, Διδάκτωρ Περιοδοντολογίας ΕΚΠΑ, Ιδιωτικό Περιοδοντολογικό Ιατρείο Πειραιάς, Ελλάδα, joannakamma@gmail.com

Ambrositsch Gert¹, Wimmer Gernot², Karapetsa Dimitra³, Kamma Ioanna⁴

¹ Dr. med. dent. Department of Prosthodontics, School of Dentistry, Medical University Graz, Austria, gert.ambrositsch@medunigraz.at

² Sen.-Scientist Priv.-Doz. Dr.med.univ, Division of Prosthodontics, Restorative Dentistry, Periodontology and Implantology, Medical University Graz, Austria, gernot.wimmer@inode.at

³ DDS, Master CBS in Periodontology, University Paris 7, France, Clinical Research Investigator, University Hospital of Pisa, Italy, dimitrakarapetsa@hotmail.com

⁴ DDS, Doctorate thesis in Periodontology, National and Kapodistrian University of Athens, Private periodontal clinic, Piraeus, Greece, joannakamma@gmail.com

Abstract

Aim: This article reviews literature concerning stress as a risk factor for periodontal diseases.

Methodology: A computer-based search of literature was performed in the electronic databases PubMed and OvidSP. Literature search was limited on human studies and reviews published in English language in the period from 01.01.1996 till 30.04.2013.

Results: Emotional stress, which can be caused by familiar, occupational or financial strains, is a risk factor for periodontitis and its progression. Also stress coping strategies influence the progression of periodontal disease.

Conclusions: Recent literature supports the association of emotional stress and severity of periodontitis. Two models are proposed for these associations. First: stress activates the hypothalamic-pituitary-adrenal axis (HPA), to increased secretion of cortisol. Cortisol has immunosuppressive effects. Second: stress promotes development of noxious behaviours, such as smoking, neglect of oral hygiene, poor nutrition, physical inactivity and drug consumption. Further studies evaluating the effect of emotional strains on periodontitis, using standardized tests for stress measurement, are necessary. Intervention studies, elevating the supportive effect of psychological intervention on periodontal therapy are desirable.

Analecta Periodontologica 2011-2012, 22:75-95

Key words: stress, stress coping, periodontitis, periodontal disease, periodontal diseases